

הוציאו לו פרק חמישי יומא

נה.

עין משפט נר מצוה

בד א ב ג מ"פ: פ"ג מהלכות
עבודת יו"ט הלכה ה:

רבינו הגנאל

במעליף כמגדנא. פירוש
כגון המכה שמריר יוד ואינו
מכה עד (ב) שוריר. ירושלמי
כמטבר. פי"ש מי שאומרם
שטטה יוד עד טבר. ת"ר
כמשה אינו מזה על גגה
של כפרת אלא כנגד טיחה
של כפרת. הוא עוביה והוא
ג מצוה הכל אחד הוא. שש
נוסחאות מתחלפות לפיכך
הוצרכו להודיע שהכל טעם
אחד הם. כשהוא מזה למעלה
מצדד יוד למטה וכשהוא
למטה מצדד יוד למעלה.
מזה לך מזה למעלה ומזה
למטה. ופרש"ן מוכתיב
והוא (ע"ל) באצבעו על פני
הכפרת קדמה ולפני הכפרת
יזה שבע פעמים. כל מקום
שנאמר על זה למעלה
וכל מקום שנאמר לפני הוא
למטה. והכל במקום אחד הן
אלא הצדד (היה) היך היא
כיצד כשהוא למעלה מצדד
יוד למטה. פי' נותן כך
היד למטה ואצבעותיו כפי
למעלה ומהו, והמזה שהוא
מזה עולה למעלה מן הפרת
כנגד הכפרת מחוץ (הכפרות)
(לכפרות) וחוזה ונפול למטה
בקרן. וכשהוא מזה למטה
בקרן מצדד יוד למעלה
כלומר כך היד למעלה
ואצבעותיו למטה. ומה כנגד
עוביה של כפרת שהיא מצוה
והיא טיחה כדגריסין ארין
ט' וכפרת שפח הרי עשרה,
והואה שמהו יורדת ונפלה
בקרן מחוץ של ארין כנגדו.
ואר"ן לא יאמר למטה
בשעיר כו'. כלומר לא היה
צריך לכתוב בשעיר לפני
הכפרת, דשמע כי מזה
מדם השעיר למטה, דגמר
מטה דשעיר ממה דפר
שכבר כתביה ועשה את דמו
כאשר עשה לדם הפר. למה
נאמר לפני הכפרת בשעיר,
להקיש על הכפרת שכתוב
בשעיר לפני הכפרת שכתוב
בו, מה לפני שכתוב בו,
למה הוא ולא למעלה, אף
על נמי שכתוב בו למטה
הוא ולא למעלה. פי' זה
שכתבתי לך בשעיר והוא
אותו על הכפרת, אינו על
הכפרות משאל כמו ולפני
הכפרות, כשם שלפני למטה,
כך על הכפרת שכתב למטה
הוא, כמו שכבר פירשנו
למה הוא ולא למעלה והו
(למעלה) [מלת] בהצדד
הקף יחד ובהגבת אצבעות
והורדת אצבעותיו לכבד,
[ת]לואו דם נוגע בכפרת
כלל ולא למעלה ממש
הוא. ואר"ן אדרבא לא
יאמר ולקח מדם הפר והוא
באצבעו על פני הכפרות
קדמה שהוא למעלה בפר,
שיאנו צריך אתו, דגמר
ממעלה דשעיר שהיה הכתוב
הקיים שנאמר ועשה את
דמו כאשר עשה לדם הפר.
נמצא למטה דפר למעלה
ממעלה בפר לאקושי (על
לפני) [לפני לעיל] מה על
על משה אף פני פני ממש.

מגדנא. כמכה בזרועה שמתחיל מן הכתמים ומכה והולך למטה:
אינו מזה על הכפרות. על גגה אלא כנגד עוביה ולא היו דמים
נוגעין בה: **כשהוא מזה**. אחת למעלה מאלו גב ידו למטה ומזה
כלפי למעלה וכשהוא מזה השבע למטה מזלד ידו למעלה ומזה למול
פניו אחת גבוהה ואחת נמוכה
הימנה וכו' ונפלות אחריך: מנה בני
מיני. דאינו מזה על הכפרות אופן
שמים אחת של מעלה זפר ואחת
של מעלה בשעיר על גג הכפרות
ממש: **לא יאמר למטה בשעיר**. לא
יאמר ולפני הכפרות דהיינו למטה
הכפרות ולפני הכפרות דלא כריך
דסוף סוף גמר ממש דפר שהיה
לא פירש בו כמה הואות וילפינן ליה
לקמן ממה דפר דכתיב זיה ולפני
הכפרות זיה שבע פעמים וכיון דסוף
סוף גמר מינה לישמון קרא מיינה
ולגמרה לכוונה מילתא דמטה דשעיר
ממטה דפר דליתוס קרא דכתיב
ועשה את דמו כאשר עשה לדם הפר
דשלמא למעלה ידיה אילטרין
דמפורש בו אחת דכתיב והוא אותו
על הכפרות ואותו חלה משמע וצמנה
דפר לא פירש אחת: **למה נאמר**
למטה דשעיר לאקושי ליה מעלה
דשעיר ולומר על הכפרות כלפני
הכפרות מה לפני דלאו ממש נוגע
זכפרות דהא לפני על הארץ משמע
אף על גב דלאו ממש נוגע זכפרות אלא
לענין שיהא מזלד ידו למטה:
אדרבה לא יאמר למטה זפר דלא
לרין. דסוף סוף גמר לקמן ממעלה
דשעיר שפירש בו אחת: **למה נאמר**
לאקושי. לפני דפר למטה דפר
שהמופנה זא ללמד: **מה על על**
ממש. דהא על פני הכפרות כתיב
אף לפני על ממש שיהו דמים
נוגעים צעביה של כפרות: **אי אמרת**
זשלמא למטה דשעיר לאקושי
דלאמרן למעלה דפר דקשיא לך לא
יאמר מייבי זיה לכתניא וכו':
למדו למעלה בשעיר אחת. דלדו
לחוד משמעו: שאין סלמוד לומר וכו':
שהרי אף כאלו פורש והוא ועל ולפני:

מר כי אתריה וכו'. זאתריה דרבי
מאיר מונין מנין כלל תמילה ואחר
כך פרט כגון עשרים ואחת עשרים
ותמילה וזאתריה דרבי יהודה פרט
ותמילה שמים ועשרים שלש ועשרים:
שלא יעשה. שיהא לו שעות זמתיים
לעת לכו למנין שלא יעשה: **למד**
לעיונא: לא היו שופרות לקיני
חובה. שופר לתת למוכו מעות מי
שעלין קון חובה של זב וחבה ויולדת או
מנומא מקדש כשם שהיו שופרות לקן
נדבה דתנאי לקמן זשמעין^ט והכהנים
לוקחין זמעות קיני ומקריבין אותן:
מפני שופרות חובה בנדבה
יתחלף שופר זכפרות ויקריב ממועות
שופר החובה נדבה או משל נדבה חובה ומתפסל
החובה ואתה ואתה עליונות ואין מעשה עולה ומעשה חטאת שוין:
לית

כמגדנא. שפלות ז"ל הכמה
כדעשה, זו למטה מזה, שאינו
מכה במקום אחד, אלא, ולפני
מגלף וכן נעל פי' (ויני) והוא
סו' וכ"ע"י וזכתי (דל), זה
בנה אכ"ב, ין זנה הקדינה
זא ומלמד לל פני שמטהו
דקיים הן כי יחבי דבתיא פני
מכי קדמה (מנווח דל).

חוב' ישנים
מר כי אתריה וכו' כי
אתריה. וגם זשלמא המקדש
פעמים שמקדש חנוני מועט
למנוחה ופעמים אופנה
ל"מר על' הואה ראשונה
שצריכה בנין. מפרש זמר
לפני פק"ב, ין זנה הקדינה
זע פעמים ולא כתיב שבע
טיפין, [ולפין] פעמים משמע
ליה שם מיני. שלא יעשה
בבואות. ואמר יצ"א דכתיב
אחי למיטיב שאל לא ימנה
הואה לראשונה של מעלה
לעולם שם על שבע מטה
יצא שיעה ויכלול הואה
ראשונה לחשוך שבע של מטה
ויחילו למר הכאה לראשונה
שלמטה שים ואלו ארבעה
למסקין ולהחיל פוט שני
אחת זמנומת שמטה. וז"ל
אף לא מייטיב למה לא יכלול
הואה לראשונה (כלל) [בכלל]
אלו שבע למטה ימנה על ה'
אלו אחי למעשה. י"ל דהא לא
אפשר דמטה למסקין זמנומת
שלמטה זמון^ז ולא זמון ח'^ז
הז"ל דגרה הסם ל"ז יוחנן
כדי שלא יעשה, א"ר ועירא כדי
שימנה הואה זמון שבע,
משמע שרואה לומר כאן מנו
שפירשנו שאין לו למעט עד
שמונה אלא עד שבעה
[ולראשונה מוהם עם טגן שלא
יעשה יצ"א]. א"ר הו'^ז
שופרות יצ"א חובה. זבאר
קרבנות (דמנות) לא היה ה' (קנין)
לומר שלא היו (קנין)
[שפירות], שהרי כיון שהן של
בדמה טעוין מטיכה ואינו
יכול להנחס זבד כסן לקנות לו
קרבנו. מפני תערובת חובה

בבבדו. וז"ל שכל חובה נעשו איכא תערובות שיערבו מעות של שמים ויקנה שני קינין ושתיאן יוחנן דמי [מעות] של זה הוא וזאתי מעות
של זה ולה, וזי מינה שמתחילה התנו כך שכל קן שקריב בהן לשם נעלו יסיה שלו, הא מינה נמאן דלמי ליה זכריה אלא ל"ל יהודה
דלית ליה (מאי איכא למנוח) [זכריה] וזאתי ליה קן דכתיב שהיו עושין שפירות לקיני חובה י"ל אלא מעטמא לקמן דתמולא שמתו נעליה
כו' [מאי איכא למנין], ואומר ריבוי שפירות היו מעות (שלה שכל) [כל שכל] אחד ואחד והיו מפרשין מעות כל קון וקון לשם מי שהוא.
מ"ר, וכן פירש ר"ב ק"ר. וה"ר אלחנן פירש דמיימי שפיר בלא זכירות ואפילו נמאן דלית ליה זכריה שיתמו ממתילה אם יתק חכסין
המעות של כל אחד ואחד מוטב ואלו לאו יתלו מעות שולוקי כהן איתו סתם שיעורן (של) [ועל] אלו כלל מקום סתן ויתן מעות הללו
סן חולין לזכור ויה מזכור ממתילה שמתמועט שלו יתחלף כולם על הקן.

שורות, כשם של מטה בפר, ו, כך למטה בשעיר ד, וכשם שלמעלה בשעיר אחת, כך למעלה בפר אחת ופשוטה היא כולה.
וימא ת"ר אחת, אחת, אחת ושתיים כו'. כולי עלמא הואה ראשונה זכריה להימות עם כל אחת ואחת. מאי טעמא, ר' אלעזר אומר כדי שלא יעשה. ר' יוחנן אומר מן התורה, מאחר שכתוב והוא באצבעו על פני הכפרות קדמה, לא היה צריך לכתוב ולפני
הכפרות ויה שבע פעמים, ואנן דעינין בבואות קא משתיי קרא. יה דכתב רחמנא למה לי, ללמד על ההואה ראשונה שצריכה להימות עם כל אחת ואחת. ואר"ן מכל מקום טרווייהו אית להו אחת סבא דצריכה להימות הראשונה עם כל אחת אחת מאי בינייהו.
ואר"ן איכא בינייהו דלא מנה אותה הראשונה עם כל אחת ואחת ולא טעה, לר' אלעזר יצא ר"י חובה, לר' יוחנן לא עשה כלום. ויצא והניחו על כן שתיים כו'. תנן תהם ר' יהודה אומר לא היו שופרות לקיני חובה מפני התערוכות. ואוקימנא תערובת חובה בנדבה.

בועיני דנגע בכפרת. נוסח אחי מה פני פני ממש אף על על ממש. ופירושה כזכרן הראשונה. ודחיקן הואי ימאי אימא אימרת
למטה דשעיר לאקושי, ולמדנו שאין זה למעלה ממש, לא בזה ולא בזה שהקישן הכתוב זה [ותחן], ולמה בא למעלה דפר,
ללמד שכל מקום שנאמר פני קדמה הוא, ואינו אלא פני המזרח ממש. אלא אי אמרת למעלה דפר להקשה ולמד כי כל
מקום שכתוב בו, על למעלה ממש הוא, וכל מקום שכתוב בו לפני, למטה ממש הוא, ותרווייהו על גופא של כפרות, כבר
למד זה מזה כמו שאמרנו למטה דשעיר למה לי, אלא דר"א למטה להיקרא. ועמדה ההלכה כי כל הוואות במקום אחד הן
הכל בקרקע. ת"ר והוא אותו על הכפרת וכו'. דייקין דוקיא דקרא מדתיב אותו, דלא הוא צריך ליה אותו ש"מ כי הואה
אחת בלבד ק"מ למעלה. הנה מצאנו מפורש בשעיר למעלה הואה אחת, ומצינו למטה בפר שבע הוואות, שנאמר ולפני
הכפרות ויה שבע פעמים, ומרר מהר"י דהא הקישן הכתוב כי עד ועשה את דמו כאשר עשה לדם הפר שיהיו כל עשיותיו

שורות, כשם של מטה בפר, ו, כך למטה בשעיר ד, וכשם שלמעלה בשעיר אחת, כך למעלה בפר אחת ופשוטה היא כולה.
וימא ת"ר אחת, אחת, אחת ושתיים כו'. כולי עלמא הואה ראשונה זכריה להימות עם כל אחת ואחת. מאי טעמא, ר' אלעזר אומר כדי שלא יעשה. ר' יוחנן אומר מן התורה, מאחר שכתוב והוא באצבעו על פני הכפרות קדמה, לא היה צריך לכתוב ולפני
הכפרות ויה שבע פעמים, ואנן דעינין בבואות קא משתיי קרא. יה דכתב רחמנא למה לי, ללמד על ההואה ראשונה שצריכה להימות עם כל אחת ואחת. ואר"ן מכל מקום טרווייהו אית להו אחת סבא דצריכה להימות הראשונה עם כל אחת אחת מאי בינייהו.
ואר"ן איכא בינייהו דלא מנה אותה הראשונה עם כל אחת ואחת ולא טעה, לר' אלעזר יצא ר"י חובה, לר' יוחנן לא עשה כלום. ויצא והניחו על כן שתיים כו'. תנן תהם ר' יהודה אומר לא היו שופרות לקיני חובה מפני התערוכות. ואוקימנא תערובת חובה בנדבה.

(ב) עי' חוב' זכתי ל"ח ד"ה מלפני עיקר מלפני. (ג) עי' ירושלמי כאן הלכה ד' יכול על מנחה ת"ל על ולפני ואולי דלכחות דלמי עתול עם מנחה רק כנגד מנחה דר"ק.